

Nieuw voor Groningen: Terekruiter

Marnix Jonker & Willem-Jan Fontijn

Met 27 CDNA-aanvaarde gevallen tot en met 2003 is Terekruiter *Xenus cinereus* een zeldzame doortrekker in Nederland. Op 28 mei 2004 werd een vogel aangetroffen nabij de Punt van Reide. Deze waarneming betreft het eerste geval voor de provincie Groningen en wordt in dit artikel besproken.

Op 28 mei 2004 ontdekte Kees Koffijberg laat in de middag een Terekruiter op het wad net ten oosten van de Punt van Reide, nabij polder Breebaart, in de provincie Groningen. Via André Boven werd de waarneming wereldkundig gemaakt. De vogel werd gevonden tijdens opkomend water en bevond zich tussen vele andere steltlopers, vooral Tureluurs *Tringa totanus* en Bontbekplevieren *Charadrius hiaticula*. De vogel was in het begin van de avond wat onrustig en vloog enkele keren uit beeld. Vanaf een uur of acht, toen het echt hoogwater was, werd de vogel wat honkvaster en bevond zich met name slapend op een klein stukje slik vlak vooraan de zeedijk, waar de vogel op zo'n 20-25 meter van de waarnemers stond. Na ruim een uur was het weer afgaand tij en begon de vogel te foerageren op het wad. De laatste waarnemingstijd was rond 21.45 uur, toen de vogel zich inmiddels ver op het wad bevond. Ondanks intensief zoeken werd de vogel de volgende dag niet aangetroffen. Verbazingwekkend was het dan ook dat de vogel op 30 mei ineens weer opdook tijdens hoogwater in het zuidelijk deel van de Breebaartpolder. Dit was echter ook maar van korte duur want de vogel vloog na ongeveer een uur de zeedijk weer over, het wad op. Hierna zijn er geen waarnemingen meer gedaan. De vogel is 'maar' door ongeveer twaalf mensen gezien, wat voor een nieuwe soort van de provincie Groningen niet veel is.

groot als Steenloper *Arenaria interpres* (de vogel was met beide direct vergelijkbaar). Vorm van lichaam lijkend op Oeverloper *Actitis hypoleucos*. Lange, iets opgewipte snavel, steil voorhoofd en ronde kop opvallend. Poten kort.

Verenkleed

Kop grijsig met alleen voor het oog een duidelijke witte oogstreep. Teugel bruin.

Bovendelen grijsbruin met op veel veren donkere schachten. Rug, stuit en staart egaal grijs. Zwarte baan over bovenste schouderveren opvallend, sterk contrasterend met de rest van de bovendelen.

Op borst vage grijsbruine streping, vooral op zijborst. Rest van de onderdelen wit.

Vleugel eveneens grijsbruin. Donkere zwartachtige vleugelboeg sterk contrasterend met de rest van de vleugel.

Vleugelboeg en donkere baan over de schouderveren vooral bij slapende vogel goed te zien.

Handpennen meer zwartachtig (in vlucht goed te zien). Witte, vrij brede vleugelachterrand opvallend (tureluur-achtig patroon).

Naakte delen

Oog donker, poten oranjegeel en snavel zwart met lichte basis.

Gedrag

Zeer druk en actief foeragerend, veel lopen en rennen, links en rechts voedsel pikkend van de oppervlakte. Regelmatig ook diep peurend in de modder (tot aan de snavelbasis).

Beschrijving

Grootte en bouw

Groter dan Bontbekplevier, ongeveer even

Determinatie

De bouw van de vogel, met het steile voorhoofd, de lange opgewipte snavel en de korte oranjegele poten, het grijsbruine verenkleed met de zwarte baan over de bovenste schouderveren, de zwarte vleugelboeg, de witte vleugelachterraand en het kenmerkende actieve en drukke foerageergedrag maken de vogel onmiskenbaar als Terekruiter. Oeverloper lijkt nog enigszins op een Terekruiter maar is iets kleiner met een kortere, rechte snavel, grijs-groene poten en heeft bruinere bovendelen en een ander foerageergedrag. Alle overige soorten ruiters komen niet voor verwarring in aanmerking.

Voorkomen

Terekruiter broedt van Finland oostelijk tot in Oost-Siberië. De soort overwintert in tropisch Afrika, Zuid-Azië en Australië. Er is een kleine populatie broedvogels in Finland (circa 30 paar in 1980) waarvan vermoed wordt dat dit de vogels zijn die meestal in West-Europa worden gezien[1].

Terekruiters keren terug in hun broedgebied vanaf half mei tot begin juni. Dit komt sterk overeen met de trekpiek die we in Nederland waarnemen. Van de 27 CDNA-aanvaarde gevallen dateren er 17 uit de maand mei en drie uit begin juni[2, 3, 4, 5]; de andere zeven gevallen komen uit juli (5), augustus (1) en september (1). De waarneming van de vogel in de Breebaartpolder past precies midden in de piek van de voorjaarstrek.

In 2004 zijn naast de vogel van de

Breebaartpolder ook vogels gezien nabij Maastricht (L), in de Ezumakeeg, Lauwersmeer (Fr) en op de schor van Den Oever (NH)[6]. De vogel van de Ezumakeeg bevond zich aan de noordkant van de Keeg, laat in de middag en avond van 17 mei. Diezelfde dag zou er ook één (of de?) Terekruiter gezien zijn op het Oude Robbengat. Dit geval is (nog) niet ingediend bij het CDNA. De Terekruiter van de Ezumakeeg is inmiddels wel aanvaard door het CDNA (Nils van Duivendijk, pers. med.) Dit betekent dat de Terekruiter van de Breebaartpolder officieel het eerste geval is voor de provincie Groningen.

Literatuur

- [1] Cramp, S. (red). 1998. *The birds of the Western Palearctic*. Cd-rom. Oxford.
- [2] Van den Berg, A B & Bosman, C A W. 1999, 2001. *Zeldzame vogels van Nederland. Avifauna van Nederland 1*.
- [3] Van der Vliet, R E, Laan, J & CDNA. 2002. 'Rare Birds in the Netherlands in 2001.' *Dutch Birding*, Vol. 24:6.
- [4] Van der Vliet, R E, Laan, J & CDNA. 2003. 'Rare Birds in the Netherlands in 2002.' *Dutch Birding*, Vol. 25:6.
- [5] Van der Vliet, R E, Laan, J & CDNA. 2004. 'Rare Birds in the Netherlands in 2003.' *Dutch Birding*, Vol. 26:6.
- [6] Website Dutch Birding: <http://www.dutchbirding.nl>

marnixjonker@hotmail.com

Terekruiter, 28 mei 2004, Breebaartpolder.

Foto: Michiel Noback.

